

Vrouwen op de arbeidsmarkt

Johan van der Valk
Annemarie Boelens

De arbeidsdeelname van vrouwen lag in 2003 op 55 procent. De arbeidsdeelname van vrouwen stijgt al jaren. Deze toename komt de laatste jaren bijna volledig door een stijging van het aantal vrouwen dat in deeltijd werkt. De arbeidsdeelname van vrouwen is het hoogst onder de 25–34-jarigen. Rond deze leeftijd krijgen veel vrouwen hun eerste kind, dat is voor steeds minder vrouwen een reden om te stoppen met werken. Wel gaan veel vrouwen minder werken als er kinderen komen.

De aanwezigheid van kinderen heeft vooral invloed op de arbeidssituatie van 25–49-jarige vrouwen. De arbeidsdeelname is het laagst in deze groep onder de moeders waarvan het jongste kind 4–11 jaar is (58%). Van deze werkende moeders werkt meer dan de helft in een kleine deeltijdbaai tegen 32 procent gemiddeld onder de 25–49-jarige werkende vrouwen. In veel jonge gezinnen is de combinatie voltijd-deeltijd dan ook populair. In 2003 werkte in 45 procent van de gezinnen met minderjarige kinderen de ene partner in een voltijdbaai – meestal de man – en de andere partner in een deeltijdbaai.

Oudere vrouwen zijn het minst actief op de arbeidsmarkt. In 2003 had 34 procent van de 55–59-jarige vrouwen en 10 procent van de 60–64-jarige vrouwen een betaalde baan van ten minste twaalf uur per week.

1. Inleiding

Een van de doelstellingen van het emancipatiebeleid in Nederland is het vergroten van de economische zelfstandigheid van vrouwen door het vergroten van hun arbeidsdeelname. De arbeidsdeelname van vrouwen is de laatste decennia gestegen. Dit garandeert echter nog geen economische zelfstandigheid voor een steeds grotere groep vrouwen. Vrouwen in Nederland zijn namelijk Europees koploper wat betreft deeltijdwerken. Met name vrouwen in kleine en/of laaggekwalificeerde deeltijdbanen zullen hiermee geen economische zelfstandigheid bereiken. Het vergroten van de arbeidsdeelname van vrouwen heeft dus twee aspecten: een toename van het aantal werkende vrouwen en het vergroten van het aantal uren dat vrouwen werken. In dit artikel komen beide aspecten aan bod.

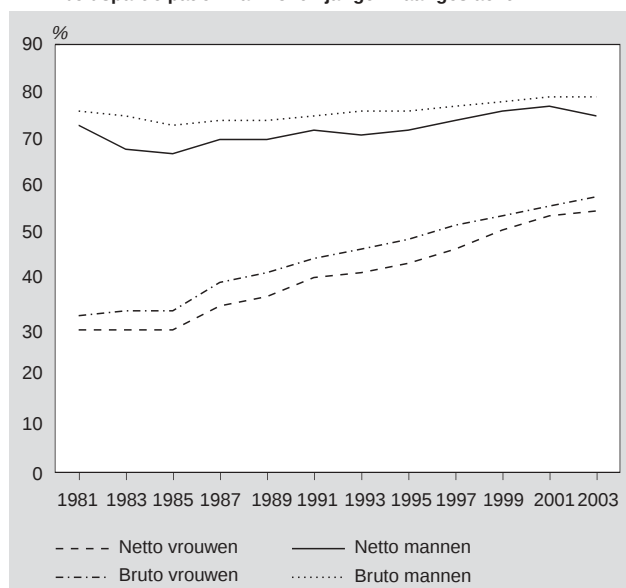
2. Ontwikkeling arbeidsdeelname

De arbeidsdeelname van vrouwen is de afgelopen decennia gestaag toegenomen. Begin jaren tachtig werkten drie van de tien vrouwen van 15–64 jaar in een baan van twaalf uur of meer per week. In 2003 maakte 55 procent van de vrouwen deel uit van de werkzame beroepsbevolking. Ondanks deze toename van het aantal werkzame vrouwen

ligt de arbeidsdeelname van vrouwen nog steeds aanzienlijk lager dan die van mannen.

De arbeidsdeelname van mannen en vrouwen wordt beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen. In een periode waarin de werkloosheid toeneemt, neemt het aandeel werkenden minder hard toe of neemt zelfs af. De bruto arbeidsparticipatie – het aandeel werkenden en werklozen in procenten van de bevolking – geeft in tijden van hogere werkloosheid een beter beeld van de betrokkenheid van groepen bij de arbeidsmarkt. De ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie van vrouwen laat eenzelfde ontwikkeling zien als de netto arbeidsparticipatie, de arbeidsdeelname. Bij de mannen is de arbeidsdeelname in 2003 gedaald ten opzichte van een jaar eerder, terwijl de bruto arbeidsparticipatie gelijk is gebleven. De werkloosheid is dus gestegen in 2003, met name onder mannen.

1. Arbeidsparticipatie ¹⁾ van 15–64-jarigen naar geslacht

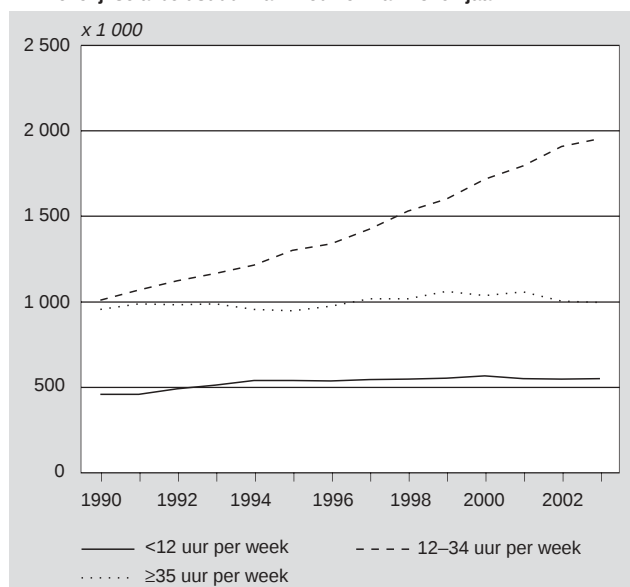
¹⁾ Netto arbeidsparticipatie = werkzame beroepsbevolking in procenten van de bevolking.

Bruto arbeidsparticipatie = beroepsbevolking in procenten van de bevolking.

De toegenomen arbeidsdeelname van vrouwen komt bijna volledig door een toename van het deeltijdwerk. Het aantal vrouwen dat werkt in een baan van 12–34 uur per week is in de periode 1990–2003 verdubbeld. Hadden in 1990 circa 1 miljoen vrouwen een dergelijke baan, in 2003 waren dat er bijna 2 miljoen. Het aantal in voltijd werkende vrouwen is in dezelfde periode nauwelijks toegenomen. Door de toename van het aantal in deeltijd werkende vrouwen is het aandeel deeltijdwerkers onder vrouwen gestegen tot 64 procent in 2003. Ook mannen zijn in de periode 1990–2003 relatief iets meer in deeltijd gaan werken, maar

van hen had in 2003 nog steeds 86 procent een baan van 35 uur of meer per week.

2. Wekelijkse arbeidsduur van vrouwen van 15–64 jaar

In 2003 hadden ongeveer een half miljoen vrouwen een baan van minder dan twaalf uur per week. Zij maken geen deel uit van de werkzame beroepsbevolking. Het aantal vrouwen met een kleine baan was daarmee tweemaal zo groot als het aantal mannen met een baan van minder dan twaalf uur per week. Het aandeel vrouwen en mannen in een kleine baan is vrijwel constant sinds 1990.

3. Welke vrouwen werken er?

De arbeidsdeelname van hoogopgeleide vrouwen is aanzienlijk hoger dan die van laagopgeleide vrouwen. Van de vrouwen met een academische opleiding werkte 81 procent in 2002. Ook vrouwen met een opleiding op hbo- of mbo-niveau hadden vaker dan gemiddeld een betaalde baan. Slechts een kwart van de vrouwen met alleen basisonderwijs had in 2002 een baan van twaalf uur of meer per week. De arbeidsdeelname van vrouwen met een opleiding op mavo/vbo-niveau lag rond de 38 procent.

Ook de arbeidsdeelname van mannen is hoger naarmate zij beter zijn opgeleid. Bij vrouwen zijn deze verschillen tussen laag- en hoogopgeleiden echter veel groter dan bij mannen. Hierdoor zijn de verschillen in arbeidsdeelname tussen vrouwen en mannen het grootst bij laagopgeleiden.

De arbeidsdeelname van vrouwen verschilt sterk naar leeftijd. In de leeftijd van 15–24 jaar is een aanzienlijk deel van de mensen nog bezig met school of studie, zij zijn nog niet beschikbaar voor de arbeidsmarkt, waardoor de arbeidsdeelname in deze leeftijdsgroep wat lager ligt. Bij deze jongeren is de arbeidsdeelname van vrouwen en mannen nagenoeg gelijk.

De arbeidsdeelname van vrouwen is het hoogst onder de 25–29-jarigen. Ruim driekwart van deze vrouwen werkte in 2003. Vanaf 30 jaar neemt de arbeidsdeelname van vrou-

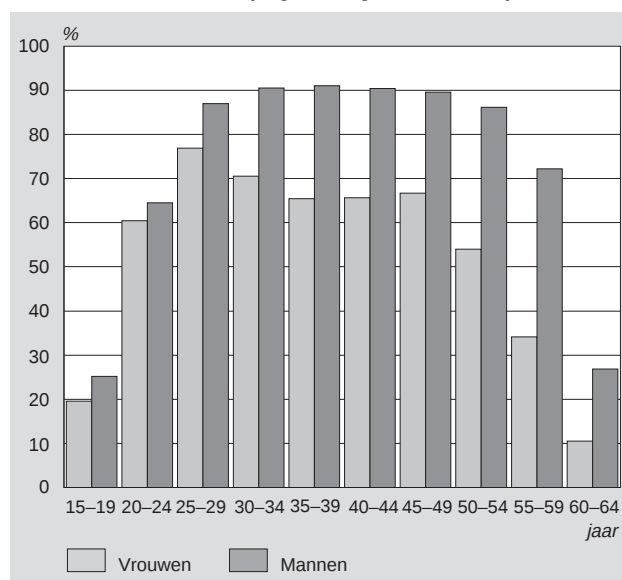
Staat 1
Arbeidsdeelname van 15–64 jarigen naar geslacht en onderwijsniveau, 2002

	%	
Totaal	54	77
Basisonderwijs	25	51
Mavo	37	51
Vbo	39	80
Havo/vwo	48	64
Mbo	66	85
Hbo	74	85
Wo	81	90

wen langzaam af tot tweederde onder de 45–49-jarigen. Vanaf hun dertigste blijft de arbeidsdeelname van vrouwen dan ook achter bij die van mannen. Dit komt onder meer doordat een deel van de vrouwen stopt met werken (of minder dan twaalf uur per week gaat werken) als er kinderen komen.

Vrouwen van 50 jaar of ouder hebben een aanzienlijk lagere arbeidsdeelname dan jongere vrouwen. Zo werkte van de 50–54-jarige vrouwen iets meer dan de helft in 2003 en van de vrouwen van 55–59 jaar nog maar 34 procent. De arbeidsdeelname van 55–59-jarige vrouwen is daarmee slechts de helft van die van hun mannelijke leeftijdsgenoten. De arbeidsdeelname van 60–64-jarigen is zowel onder de vrouwen als onder de mannen zeer laag; respectievelijk 11 en 27 procent. Het hebben van betaald werk was voor deze generatie vrouwen minder vanzelfsprekend dan tegenwoordig. Daarnaast speelt een rol dat oudere vrouwen gemiddeld lager zijn opgeleid dan jongere vrouwen.

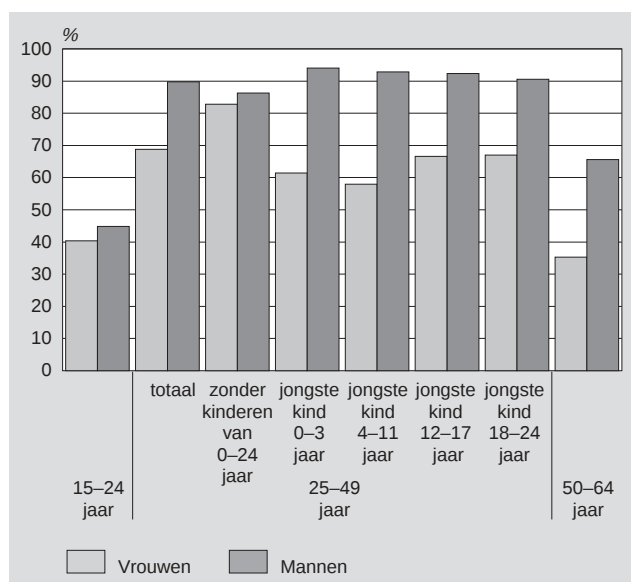
3. Arbeidsdeelname 15–64-jarigen naar geslacht en leeftijd, 2003

Veel vrouwen die moeder worden gaan minder werken als zij na het bevallingsverlof weer aan het werk gaan. Om een goed inzicht te krijgen hoe vrouwen met jonge kinderen arbeid en zorg combineren moet de hele groep ouders in ogenschouw worden genomen. Hiertoe is een indeling gemaakt van vrouwen en mannen naar leeftijd en binnen de gezinsvormende generatie, 25–49 jaar, een onderscheid naar het hebben van kinderen en de leeftijd van het jongste kind.

De arbeidsdeelname van vrouwen van 25–49 jaar bedroeg 69 procent in 2003. De arbeidsdeelname is het hoogst onder de vrouwen in deze leeftijd die geen thuiswonende kinderen hebben; van hen werkte 83 procent. De arbeidsdeelname van vrouwen van 25–49 jaar met kinderen ligt lager dan die van leeftijdsgenoten zonder kinderen. In 2003 werkte 67 procent van de vrouwen met kinderen van 12–24 jaar en 61 procent van de vrouwen met kinderen in de leeftijd van 4–11 jaar. De arbeidsdeelname van moeders met kinderen in de voorschoolse leeftijd lag iets hoger dan moeders met het jongste kind al op de basisschool. Een verklaring hiervoor is niet direct te geven. Diverse factoren kunnen hierbij een rol spelen. Het is mogelijk dat een deel van de moeders in eerste instantie blijft werken, wellicht gecombineerd met ouderschapsverlof, en pas na enige tijd de arbeidsmarkt verlaat. Ook zouden de verschillende mogelijkheden rond kinderopvang en de vaste basisschooltijden een rol kunnen spelen.

4. Arbeidsdeelname naar levensfase, 2003

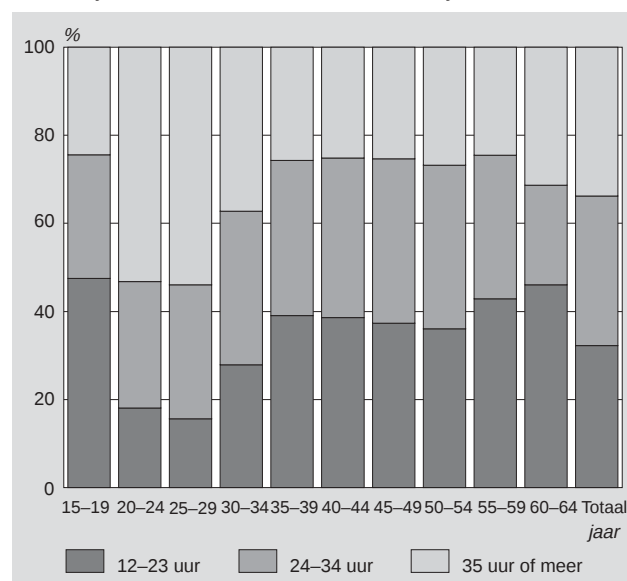
4. Hoeveel uur per week werken vrouwen?

Vrouwen werken vaak in deeltijd. Slechts 34 procent van de vrouwen in de werkzame beroepsbevolking werkte in 2003 in een voltijd baan tegenover 86 procent van de mannen. Zo'n een op de drie werkende vrouwen had een grote deeltijd baan van 24–34 uur per week. Bij de mannen was dat slechts 10 procent. Ook bijna een van de drie werkzame vrouwen had een kleine deeltijd baan van 12–23 uur per week. Bij mannen is deze groep te verwaarlozen.

De wekelijkse arbeidsduur verschilt bij vrouwen sterk tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Deeltijdwerken komt veel voor bij vrouwen die jonger zijn dan 20 jaar, door het grote aandeel scholieren en studenten met een bijbaan. Werken in voltijd komt het meest voor bij de 20–29-jarige vrouwen. In 2003 werkte ruim de helft van hen 35 uur of meer per week. Vanaf hun dertigste neemt het deeltijdwerken onder vrouwen sterk toe. Van de vrouwen in de leeftijd van 35–59 jaar werkte ongeveer 25 procent in een voltijd baan. Driekwart werkte dus in een deeltijd baan, waarvan

ongeveer de helft in een grote en de helft in een kleine deeltijd baan.

5. Wekelijkse arbeidsduur van vrouwen naar leeftijd, 2003

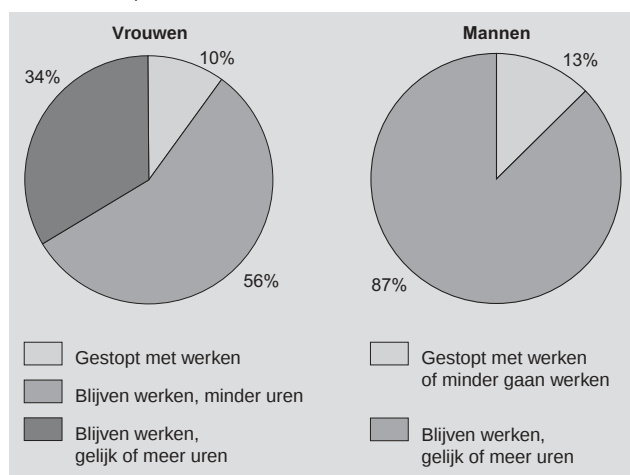
Rond hun dertigste krijgen veel vrouwen hun eerste kind. Dit is lange tijd een reden geweest voor vrouwen om te stoppen met werken. Steeds meer vrouwen combineren tegenwoordig wel werk en kinderen. In 2003 bleven negen van de tien werkzame vrouwen werken na de geboorte van hun eerste kind. Meer dan de helft van hen ging wel minder uren per week werken. Eenderde van de jonge moeders veranderde niets aan hun arbeidspatroon. Slechts 10 procent van de jonge moeders stopte in 2003 volledig met werken.

De meeste mannen blijven fulltime werken als zij vader worden. Slechts 13 procent van de jonge vaders is minder gaan werken in 2003. De vaders die minder gaan werken, gaan gemiddeld zo'n 10 uur per week minder werken. Vrouwen die minder gaan werken, gaan gemiddeld terug van een werkweek van 35 uur per week naar een werkweek van 22 uur. Zij leveren dus meer uren in dan vaders die minder gaan werken.

Het hebben van kinderen en de leeftijd van de kinderen zijn van invloed op het aantal uren per week dat vrouwen werken. Dit speelt vooral een rol bij vrouwen in de leeftijd van 25–49 jaar. Vrouwen zonder kinderen werken vaak voltijds; 58 procent van de werkende vrouwen van 25–49 jaar zonder kinderen werkte 35 uur of meer per week in 2003. Bij vrouwen met kinderen jonger dan twaalf jaar is dit aandeel veel lager. Van hen werkte slechts 13 procent voltijds. Bij deze vrouwen is vooral een baan van minder dan 12–23 uur populair. Meer dan de helft had in 2003 zo'n kleine deeltijd baan. Als de kinderen wat ouder zijn gaan vrouwen meer uren per week werken. Van de vrouwen met meerderjarige kinderen had zo'n 30 procent een voltijd baan.

Doordat vrouwen vaak minder gaan werken als er kinderen worden geboren, is in veel jonge gezinnen de combinatie

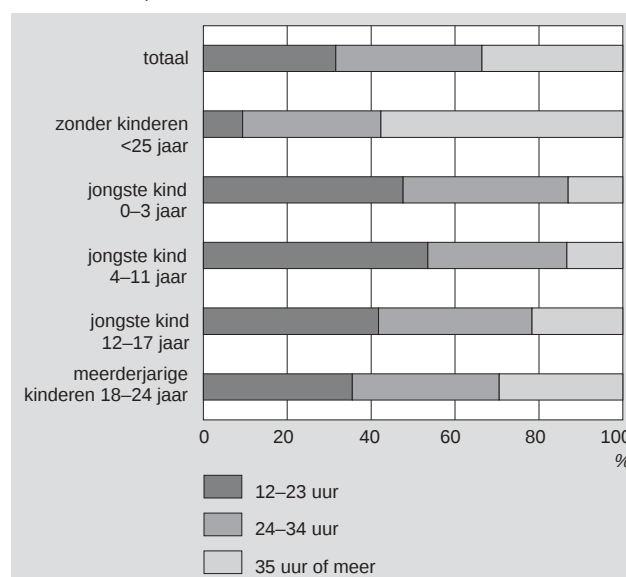
6. Verandering arbeidspatroon van werkende ouders na geboorte eerste kind, 2003

voltijd-deeltijd populair. In 2003 werkte in 45 procent van de gezinnen met minderjarige kinderen de ene partner in een voltijd baan en de andere partner in een deeltijd baan. Bijna altijd heeft de man dan de voltijd baan. Tweederde van de vrouwen in deze gezinnen heeft een baan van 20–34 uur per week en eenderde van 12–19 uur per week. In bijna vier van de tien gezinnen met minderjarige kinderen werkte in 2003 één partner. Dit is nagenoeg altijd de man. In slechts 3 procent van de gezinnen met kinderen is de vrouw de enige kostwinner.

De combinatie waarin beide ouders in deeltijd werken, kwam in 2003 in 6 procent van de gezinnen voor. Meestal hebben beide partners dan een baan van 20–34 uur per week. Het samen in deeltijd werken, neemt langzaam toe.

7. Vrouwen van 25–49 jaar naar leeftijd jongste kind en wekelijkse arbeidsduur, 2003

In 1992 gebeurde dit slechts in 2 procent van de gezinnen met minderjarige kinderen.

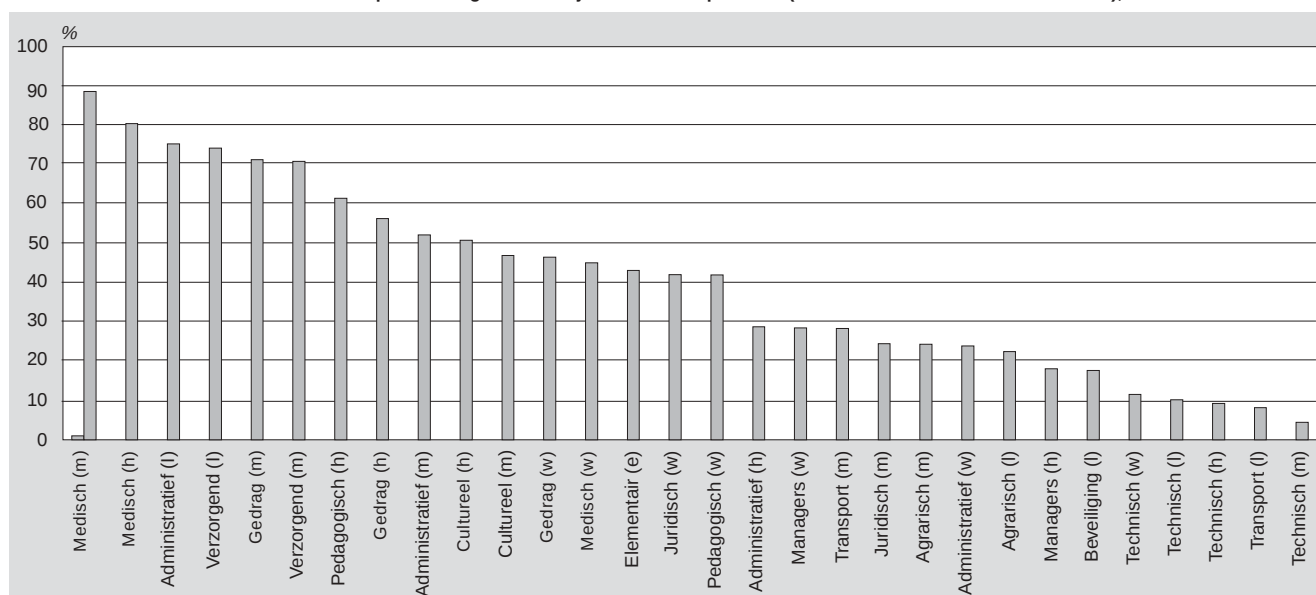
5. Wat voor soort werk hebben ze?

Werkende vrouwen werken gemiddeld dus minder uren per week dan mannen. Daarnaast zijn er nog meer verschillen tussen werkende mannen en vrouwen. Zo zijn vrouwen sterk oververtegenwoordigd in medische en verzorgende beroepen. Zowel op laag, middelbaar als hoger beroepsniveau zijn vrouwen in deze beroepsklassen sterk

Staat 2
Arbeidsdeelname en wekelijkse arbeidsduur van paren van 15–64 jaar, 2003

	totaal	met minderjarige kinderen	zonder minderjarige kinderen
	x 1 000		
Totaal (= 100%)	3 537	1 691	1 845
	%		
Voltijd-voltijd: beiden 35 uur of meer per week	14	6	21
Voltijd-deeltijd	36	45	28
Man 35 uur of meer per week, partner 20–34 uur per week	24	28	21
Man 35 uur of meer per week, partner 12–19 uur per week	11	16	6
Vrouw 35 uur of meer per week, partner 20–34 uur per week	1	1	2
Vrouw 35 uur of meer per week, partner 12–19 uur per week	0	0	0
Deeltijd-deeltijd	5	6	4
Beiden 20–34 uur per week	4	4	3
Beiden 12–19 uur per week	0	0	0
Man 20–34 uur per week, partner 12–19 uur per week	1	1	1
Vrouw 20–34 uur per week, partner 12–19 uur per week	0	0	0
Voltijd	28	34	23
Man 35 uur of meer per week	27	33	21
Vrouw 35 uur of meer per week	2	1	2
Deeltijd	6	4	8
Man 20–34 uur per week	3	2	3
Man 12–19 uur per week	0	0	1
Vrouw 20–34 uur per week	2	2	3
Vrouw 12–19 uur per week	1	0	1
Geen werkenden	10	4	16

8. Aandeel vrouwen in de werkzame beroepsbevolking van 15–64 jaar naar beroepsklasse (met meer dan 30 duizend werkenden), 2002

Medisch = (para)medisch

Administratief = administratief, commercieel, economisch e.d.

Cultureel = taalkundig, cultureel

Juridisch = juridisch, bestuurlijk e.d.

Gedrag = gedrag en maatschappij e.d.

(e) = elementair beroepsniveau

(l) = lager beroepsniveau

(m) = middelbaar beroepssniveau

(h) = hoger beroepsniveau

(w) = wetenschappelijk beroepsniveau

vertegenwoordigd. Daarnaast werken vrouwen relatief vaak in administratieve beroepen en in het onderwijs.

De toegenomen arbeidsdeelname van vrouwen in de afgelopen decennia heeft ertoe geleid dat met name het aandeel vrouwen in middelbare, hogere en wetenschappelijke beroepen is gestegen. Het aandeel vrouwen onder de wetenschappelijke beroepsbeoefenaren is gestegen tot 33 procent in 2002. Het aandeel vrouwen in middelbare en hoge beroepen is in de periode 1995–2002 met 5 procentpunt gestegen tot 41–42 procent in 2002.

Ook het aandeel vrouwen in managementfuncties op hoger en wetenschappelijk niveau is in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Van de managers in hogere en wetenschappelijke beroepen was in 2002 een kwart vrouw, in 1995 was dat nog maar 14 procent. Bedrijfstakingen waar vrouwen sterk vertegenwoordigd zijn, hebben ook een hoger aandeel vrouwelijke managers. In de gezondheids- en welzijnszorg is zelfs meer dan de helft van de managers vrouw.

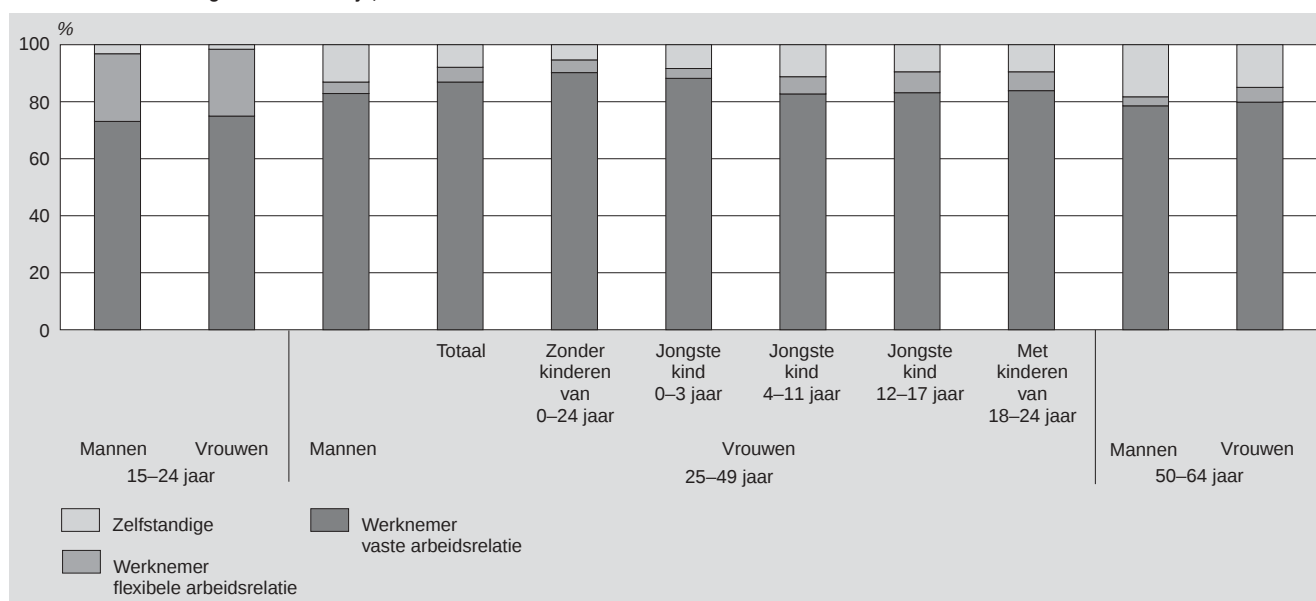
Tussen vrouwen en mannen bestaan ook verschillen in het soort contract dat zij hebben. Vrouwen van 25 jaar en ouder hebben bijvoorbeeld iets vaker een flexibele baan dan mannen; zij hebben relatief vaker een tijdelijk contract van korter dan een jaar of zij werken een wisselend aantal uren per week. In 2003 had 5 procent van de vrouwen van 25–64 jaar een flexibele arbeidsrelatie tegenover 3 à 4 procent van de mannen in dezelfde leeftijd. Vrouwen werken ook vaker dan mannen als werknemer. Van de mannen in de leeftijdsgroep 25–49 jaar werkte zo'n 13 procent als zelfstandige tegenover slechts 8 procent van de vrouwen.

De gezinsfase is van invloed op het soort contract. Het aandeel vrouwen met een flexibele baan ligt hoger onder 25–49-jarige vrouwen waarvan het jongste kind ouder is dan drie jaar. Van hen had ruim 6 procent een flexibel contract tegenover 4 procent van de vrouwen zonder kinderen. Ook is het aandeel zelfstandigen (inclusief meewerkenden) onder vrouwen met kinderen hoger. Een verklaring hiervoor is dat de arbeidsdeelname van deze vrouwen lager is dan de anderen, doordat een deel gestopt is met werken

Staat 3
Aandeel vrouwen in de werkzame beroepsbevolking van 15–64 jaar naar beroepsniveau

	1995	2000	2002
%			
Werkzame beroepsbevolking	37	40	41
Elementaire beroepen	42	45	43
Lagere beroepen	39	41	41
Middelbare beroepen	37	40	42
Hogere beroepen	36	40	41
Wetenschappelijke beroepen	26	31	33
Managers in hogere en wetenschappelijke beroepen	14	24	25

9. Arbeidsrelatie naar geslacht en leeftijd, 2003

toen er kinderen kwamen. Dit zijn vooral vrouwen die werken als werknemer. Vrouwen met een eigen bedrijf stoppen minder vaak met werken na de komst van kinderen.

6. Wie werken er niet?

De arbeidsdeelname van vrouwen loopt achter bij die van mannen. Minder vrouwen willen betaald werk hebben dan mannen. Bijna vier van de tien vrouwen en twee van de tien mannen gaven aan geen betaald werk van twaalf uur of meer per week te willen. Mensen willen geen werk vanwege verschillende redenen. Een deel van de jongeren is nog met een studie bezig; zowel bij de vrouwen als de mannen ging het in 2003 om circa 8 procent.

Daarnaast zijn er mensen die de arbeidsmarkt verlaten hebben en met de VUT zijn; zo'n 3 procent van de vrouwen en mannen. Bij vrouwen is de belangrijkste reden om geen werk te willen, de zorg voor gezin of huishouden. In 2003 gold dit voor 12 procent van de vrouwen. Daarnaast zijn er ook iets meer vrouwen dan mannen die aangeven geen werk te willen vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Staat 4
Herintreders in de bevolking (15-64 jaar), 2003

	Vrouwen	Mannen
	%	
<i>Wil werk van 12 uur of meer per week</i>	100	100
<1 jaar geleden gewerkt	16	31
≥1 jaar niet gewerkt		
(Voorheen) scholier/student/schoolverlater	19	23
Voorheen werkzaam	15	21
(Voorheen) arbeidsongeschikt	10	13
Herintreder	28	2
Overig	11	11

In 2003 waren er ruim 800 duizend mensen die wel betaald werk wilden van twaalf uur of meer per week en dat

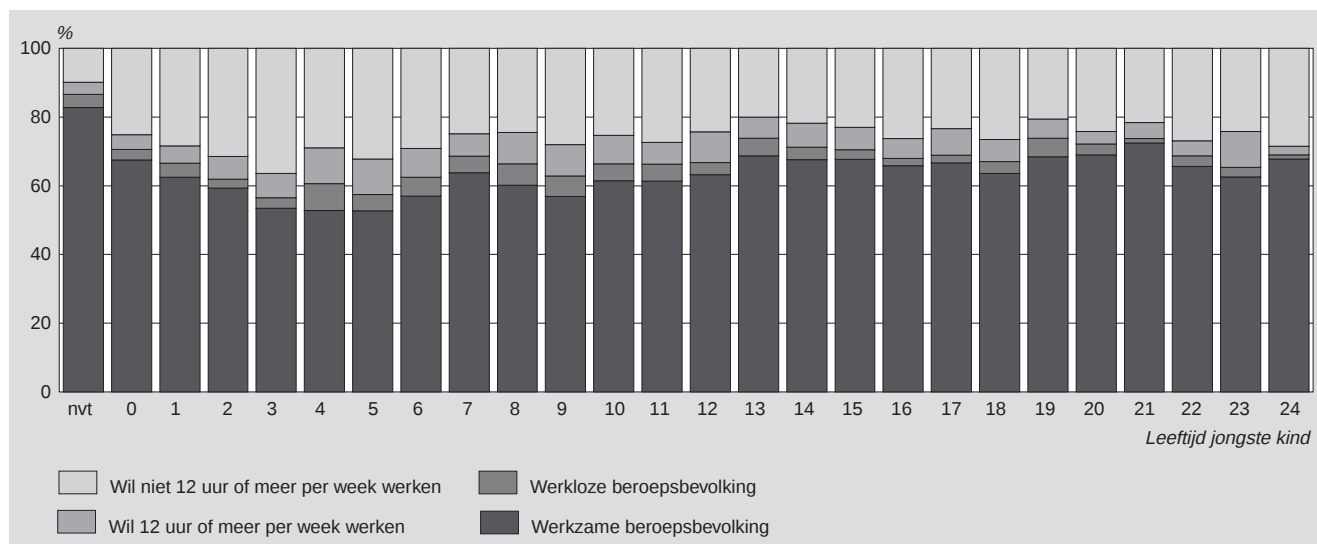
(nog) niet hadden. Zij worden gerekend tot het onbenut arbeidsaanbod. Vrouwen zijn in deze groep oververtegenwoordigd; 9 procent van de vrouwen maakte deel uit van het onbenut arbeidsaanbod tegenover 7 procent van de mannen. Binnen het onbenut arbeidsaanbod zijn mannen iets actiever op zoek naar een betaalde baan dan vrouwen. In 2003 kon meer dan de helft van de mannen binnen twee weken beginnen in een nieuwe baan en hadden de afgelopen vier weken gezocht naar werk (werkloze beroepsbevolking). Dit gold voor 40 procent van de vrouwen. Het verschil tussen mannen en vrouwen betrof vooral de beschikbaarheid; vrouwen gaven vaker dan mannen aan dat zij niet binnen twee weken konden beginnen.

Staat 5
Binding met de arbeidsmarkt naar leeftijd en geslacht, 15-64 jaar, 2003

	Vrouwen	Mannen
	%	
Werkzame Beroepsbevolking	54,7	75,3
Wil werk van 12 uur of meer per week	8,7	6,6
kan op korte termijn beginnen	6,0	5,4
afgelopen 4 weken gezocht (werkloze beroepsbevolking)	3,5	3,7
afgelopen 4 weken niet gezocht	2,5	1,7
kan niet op korte termijn beginnen	2,7	1,2
Wil geen werk van 12 uur of meer per week	36,6	18,0
vanwege		
zorg voor gezin of huishouden	12,4	0,2
opleiding/studie	8,4	8,1
vut/hoge leeftijd	3,4	3,8
ziekte/arbeitsongeschiktheid	6,8	4,5
andere redenen	5,5	1,6
Totaal	100,0	100,0

Het onbenut arbeidsaanbod van mannen en vrouwen verschilt nogal qua achtergrond. Vrouwen hebben vaak een minder recent arbeidsverleden. Bij de vrouwen gaat het voor een aanzienlijk deel om herintreders; eenderde deel van het onbenut arbeidsaanbod. Bij de mannen is deze ca-

10. Vrouwen van 25–49 jaar naar werk willen en naar leeftijd jongste kind, 2003

tegorie te verwaarlozen. Bij de mannen daarentegen betrof de grootste groep de scholieren, studenten en schoolverlaters. Deze maakte bij de mannen bijna 30 procent uit van het onbenut arbeidsaanbod. Bij de vrouwen was dat circa 20 procent. Daarnaast gaat het bij de mannen meer om mensen die minder dan een jaar geleden nog gewerkt hebben; 26 procent in 2003 tegenover 15 procent bij de vrouwen.

De aanwezigheid van kinderen is van invloed op de wens op betaald werk. Dit is vooral zichtbaar bij de vrouwen in de leeftijdscategorie 25–49 jaar. Vrouwen zonder kinderen willen vaak werken. In 2003 wilde van deze groep slechts 10 procent geen betaald werk van 12 uur of meer per week. Bij vrouwen met kleine kinderen loopt dit aandeel op tot 36 procent bij de vrouwen waarvan het jongste kind drie jaar is. Als de jongste vier jaar of ouder is ligt het aandeel vrouwen dat geen werk wil rond de 25 procent.

Vrouwen die niet werken, willen vaak weer gaan werken als de kinderen naar de basisschool gaan. Dit is niet altijd direct te realiseren. Dat blijkt uit het feit dat het aandeel vrouwen dat wil werken, maar dat nog niet heeft, groter is bij vrouwen waarvan het jongste kind in de leeftijd van 4–12 jaar is. Van deze vrouwen was zo'n 15 procent onvrijwillig zonder baan, tegenover zo'n 10 procent van de vrouwen met oudere of jongere kinderen.

Technische toelichting

Alle gegevens in dit artikel zijn afkomstig uit de Enquête beroepsbevolking (EBB). De EBB is een steekproefonderzoek onder personen die in Nederland wonen, met uitzondering van personen in inrichtingen, instellingen en tehuizen (institutionele bevolking). Voor de EBB wordt elk jaar een steekproef getrokken van ongeveer 1 procent van de Nederlandse bevolking.